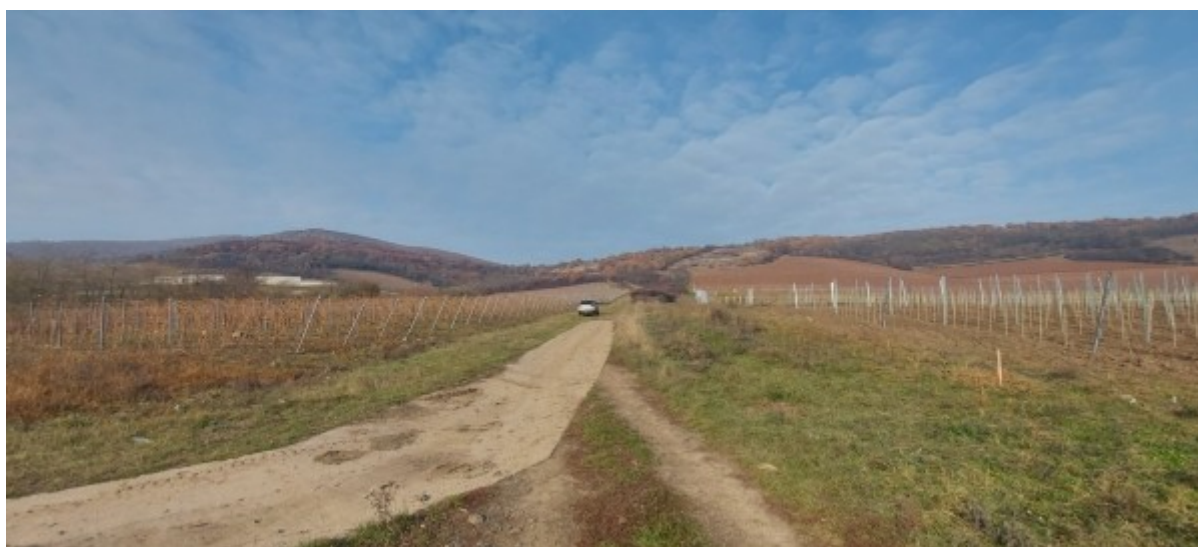

HIÁNYYPÓTLÁS
a
BO- 32/07470-5/2021. számú ügyirathoz

Készítette:

Tóth Tamás
ügyvezető
MONALIZA Bt.

Papp Viktor Gábor
természetvédelmi szakértő
ny. szám: Sz-049/2010

Füzesabony
2022. január

Tartalom

Összefoglalás

Előzmények

Az előzetes vizsgálati dokumentáció tartalma a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 4. számú melléklete szerint.

1. sz. kép: A bejárat (Világörökség, HUBN 10007 és NÖH pufferterület)

2. sz. kép: Az évszázados út a cserjével. (Világörökség, HUBN 10007 és NÖH pufferterület)

Összefoglalás

Világörökség

A tervezett beruházás a Tokaj-Hegyalja Történelmi Borvidék Kultúrtáj Világörökségi Kezelési Tervéről szóló 485/2016. (XII. 28.) Korm. rendeletben megfogalmazottakkal nem ellentétes.

A tervezett beruházás a Tokaj-Hegyalja Történelmi Borvidék Kultúrtáj Világörökségi helyszínre és védőövezetére vonatkozó Világörökségi Kezelési Terv alátámasztó munkarész 51-54. oldalán szerepeltetett, a Világörökség NATURA 2000 területére vonatkozó ezzel kapcsolatos államtitkári levélben megfogalmazottakkal nem ellentétes.

NATURA 2000

A tervezett beruházás az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet alapján része a hálózatnak, a Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgyel elnevezésű (HUBN10007), 114536,7500 ha-os területű Különleges Madárvédelmi Terület legszélső, út művelési ágú területére vonatkozik.

A tervezett beruházás az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendeletben megfogalmazott általános elvárásokkal nem ellentétes.

A tervezett beruházás a site általános leírólapjában (Standard Data Form=SDF) szereplő jelölő fajt/élőhelyet nem zavar, nem károsít, nem pusztít el, az abban megfogalmazott elvárásokkal nem ellentétes.

Az évszázadok óta a történelmi borvidéken átvezető út burkolásának hatása a védett természeti értékekre és jelölő fajokra/élőhelyekre nézve infinitesimális.

Területrendezés

Megállapítható, hogy a tervezett beruházás a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvénynek megfelel, azzal nem ellentétes, biztosított az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat pufferterület természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

Tájképvédelem

A meredek oldalakon az erózió megakadályozására általánosan elfogadott útburkolási technológia a tájhasználat része, a tervezési terület egy része így módon már burkolásra is került.

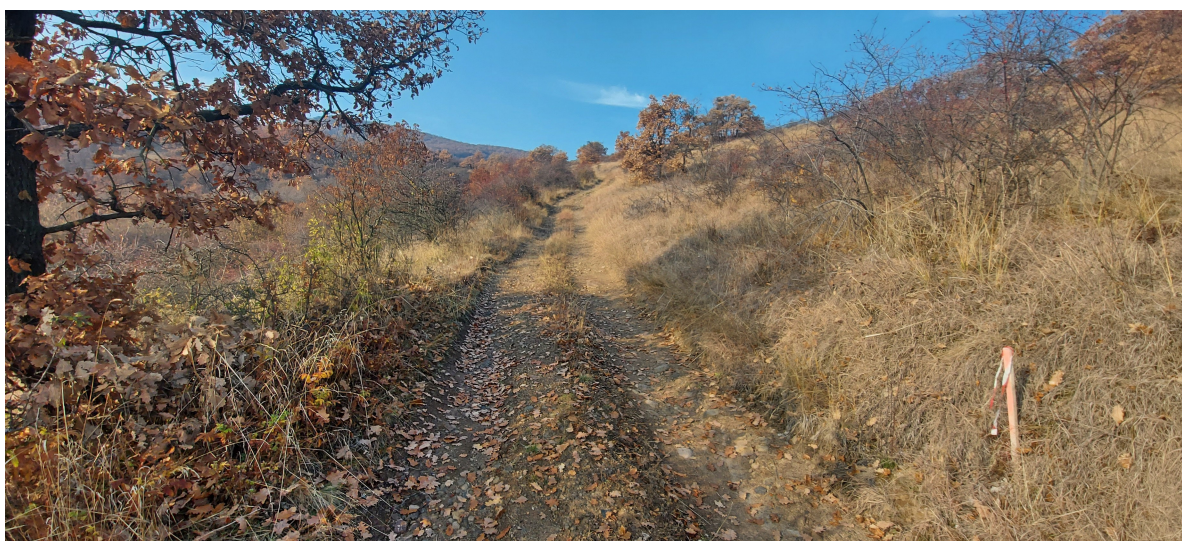
Előzmények

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal BO- 32/07470-5/2021. számú ügyiratában a Szegi-030/1 hrsz.-ú út 37. sz. főúttól induló 0+000-0 – 0+974,3 km sz. közötti szakasz útépitési engedélyezési ügyében beadott dokumentációban hiányt állapított meg.

„A dokumentációban foglaltak alapján megállapítottam, hogy a Szegi - 030/1 hrsz.-ú út 37. sz. főúttól induló 0+000-0 – 0+974,3 km sz. közötti szakasz útépitése a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. számú melléklet 87. sorának c) pontja hatálya alá tartozik, ugyan nem érint vízbázis védőövezetet, valamint barlangi védőövezetet, de **Natura 2000 hálózatba tartozó terület** ezért méretmegkötés nélkül előzetes vizsgálat lefolytatásához kötött tevékenység.”

3. sz. kép: Az évszázados út horhossal (Világörökség, HUBN 10007 és NÖH magterület)

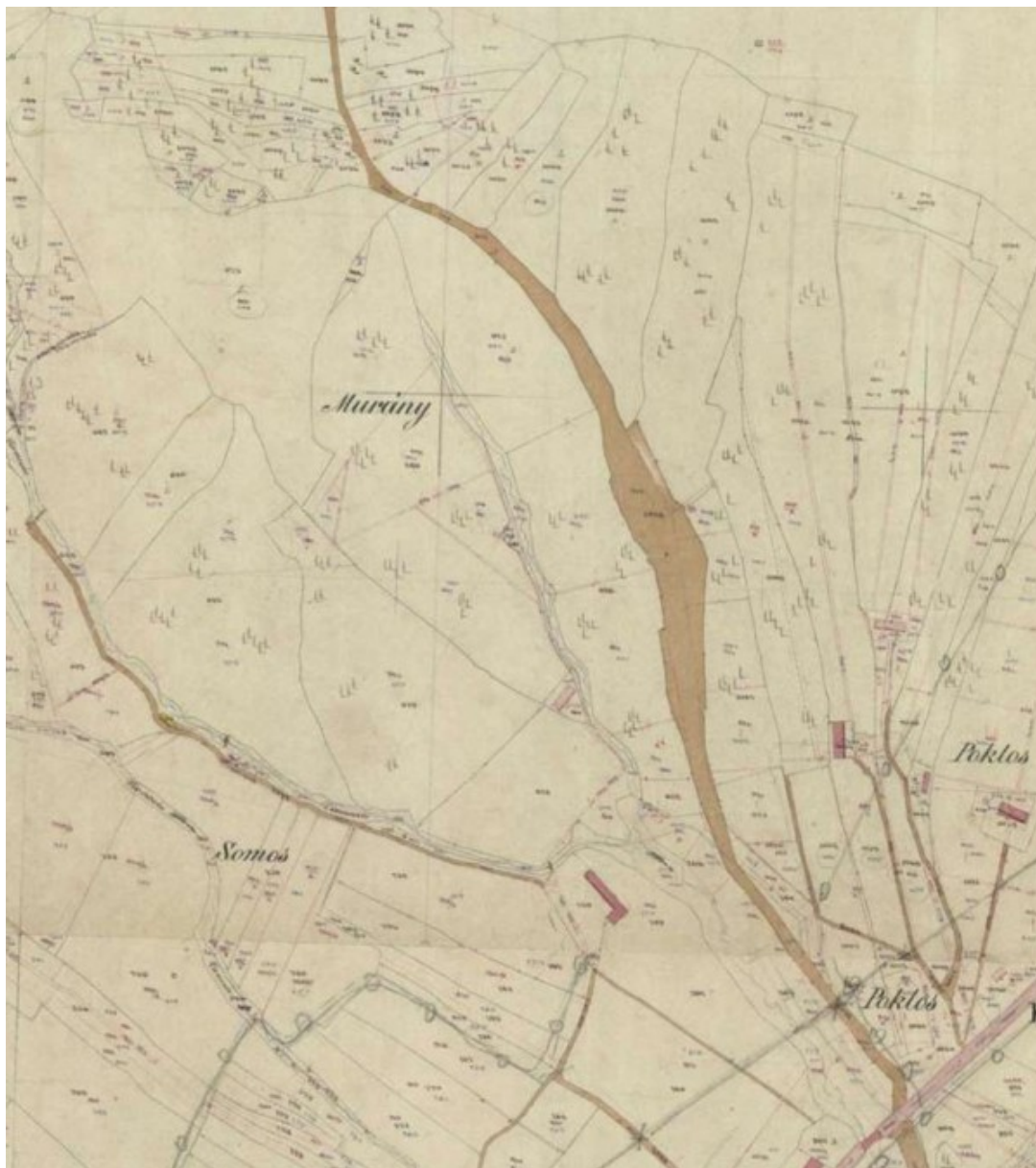

4. sz. kép: A borvidék felhagyott szőlői (Világörökség, HUBN 10007 és NÖH magterület).

Az előzetes vizsgálati dokumentáció és a konzultációs kérelem tartalma

a

314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 4. számú melléklete szerint.

(<https://maps.arcanum.com>)

1. a)

1. a) az engedélykérő azonosító adatai;

lásd a kérelmezési dokumentációban

1. b)

1. b) minősített adatot, vagy a környezethasználó szerint üzleti titkot képező adatot, így megjelölve, elkülönítve kell ismertetni a dokumentációban és a nyilvánosságra hozandó részben ezeket az adatokat olyan információkkal kell helyettesíteni, amelyek a tevékenység megítélését lehetővé teszik;

Nem releváns.

1. c)

1. c) ha a tevékenység során alkalmazandó technológia, felhasználandó anyagok és előállítandó termék környezetvédelmi minősítése korábban már megtörtént, a vonatkozó minősítési okiratot (okiratokat) csatolni kell;

Nem releváns.

1. d)

1. d) országhatáron áterjedő környezeti hatás bekövetkezésének lehetősége;

Nem lehetséges.

1. e)

1. e) Ha az előzetes vizsgálatra erdő igénybevételel járó beruházáshoz vagy tevékenységhez kapcsolódóan kerül sor, és korábban az erdészeti hatóság igénybevételi vagy elvi igénybevételi eljárása nem került lefolytatásra, az előzetes vizsgálatra vonatkozó kérelemhez csatolni kell

1. ea) a tervezett igénybevételel érintett erdő ingatlan-nyilvántartás (helység, fekvés, helyrajzi szám, alrészletjel) és erdészeti hatósági nyilvántartás szerinti (helység, tagszám, részlet jel) területazonosító adatait,

1. eb) a tervezett igénybevételel területét föld-, illetve alrészletenként kéttized hektáros pontossággal,

1. ec) az igénybevételelre tervezett terület beazonosítására alkalmas legfeljebb 1:10 000 méretarányú helyszínrajzot,

1. ed) érintettség esetén a csereerdősítésre tervezett terület megjelölését és

1. ee) a tervezett igénybevételel közérdekkel való összhangjának indokolását.

A tevékenység erdő igénybevételel nem jár.

2. a)

2. a) a tervezett tevékenység célja, a vizekbe történő beavatkozással járó tevékenység esetében a közérdek bemutatásával együtt;

Az út burkolásának a célja az erózió csökkentése, a biztonságos közlekedés elősegítése egy évszázadok óta a történelmi borvidéken keresztül vivő út egy részén.

2. b)

b) a tervezett tevékenység, továbbá ha vannak más ésszerű telepítési, technológiai vagy egyéb változatai (a továbbiakban együtt: számításba vett változatok), akkor azok alapadatai:

A meglévő földút vágás betonburkolattal történő kiépítése.

ba) a tevékenység volumene,

974,32 fm hossz, 3,0 m szélesség, 50-50 cm padkával.

bb) a telepítés és a működés vagy használat megkezdésének várható időpontja és időtartama, a kapacitáskihasználás tervezett időbeli megoszlása,

kezdés várható időpontja: 2022. év;

időtartama, átfutása: 3 hónap;

kapacitáskihasználás folyamatosan.

bc) a tevékenység helye és területigénye, az igénybe veendő terület használatának jelenlegi és a településrendezési tervekben rögzített módja,

a tevékenység helye és területigénye: Szegi külterület, 030/1 hrsz.;

az igénybe veendő terület használatának jelenlegi módja: kivett útterület;

az igénybe veendő terület településrendezési tervekben rögzített módja: kivett útterület.

bd) a tevékenység megvalósításához szükséges létesítmények, valamint az azokhoz kapcsolódó létesítmények felsorolása és helye,

nem releváns;

nem releváns.

be) a tervezett technológia, vagy ahol nem értelmezhető, a tevékenység megvalósításának leírása, ideértve az anyagfelhasználás főbb mutatóinak megadását,

A tervezett technológia:

A tervezett út 6,0 m széles koronával, azon belül pedig 4,0 m széles, 3,0 %-os-, az út tengelye irányába lejtő vápaszerű oldalesésű burkolattal és 1,0-1,0 méteres földpadkával került megtervezésre, jórészt követve a terep esését.

A keresztzelvényeken a jelenlegi állapot vékony vonallal történő feltüntetése mellett a tervezett műszaki megoldásokat vastag vonallal szemléltetve ábrázoltuk.

Az anyagfelhasználás főbb mutatói

Pályaszerkezetek:

1. Útburkolat:

20 cm C30 beton réteg

25 cm M56 zúzottkőalap

15 cm homokos kavics ágyazat

2. Padka:

10 cm tömörített földpadka

bf) a tevékenységhez szükséges teher- és személyszállítás nagyságrendje, szállítási igényessége, szolgáltatást nyújtó tevékenységnél a szolgáltatást igénybe vevők által keltett jármű- és személyforgalomé is,

5-10 t/gk/nap.

bg) a már tervbe vett környezetvédelmi létesítmények és intézkedések,

nem releváns.

bh) a tevékenység telepítéséhez, megvalósításához és felhagyásához szükséges kapcsolódó műveletek:

1. a telepítés miatt megnyitott bányüzem, célkitermelőhely vagy lerakóhely létesítése és üzemeltetése, a telepítéshez szükséges tereprendezés vagy mederkotrás:

nem releváns.

2. a telepítéshez és a megvalósításhoz szükséges szállítás, raktározás, tárolás, vízrendezés

5.10gk/nap, az építőanyag rövid ideig történő deponálása, majd beépítése.

3. a megvalósítás során keletkező hulladékokkal történő gazdálkodás, és szennyvízkezelés

A kitermelt föld és törmelék lerakóhelyre elszállításra kerül; szennyvízkezelés nem történik.

4. az energia- és vízellátás, ha az saját energiaellátó-rendszerrel vagy vízkivétellel történik:

nem releváns.

5. egyéb - a *bd*)-*bg*) pontokban nem szereplő - kapcsolódó művelet:

nem releváns.

6. a telepítést megelőző bontási munkálatok ismertetése, az azok során keletkező hulladékok és a kezelésükre tervezett intézkedések, továbbá az előbbieknél az egyes környezeti elemekre gyakorolt hatásának bemutatása:

az épülő burkolat helyén a földkitermelésre korlátozódnak; a kitermelt föld elszállításra kerül lerakóhelyre; ezek egyes környezeti elemekre nincsenek kihatással.

bi) Magyarországon új, külföldön már alkalmazott technológia bevezetése esetében külföldi referencia,

nem releváns.

bj) a *ba*)-*bi*) pont szerinti adatok bizonytalansága, rendelkezésre állása, megadva azt, hogy a tervezés mely későbbi szakaszában és milyen információk ismeretében lehet azokat pontosítani:

Pontosak, rendelkezésre állnak, későbbi pontosításuk nem szükséges.

bk) a telepítési hely lehatárolása térképen, megjelölve a telepítési hely szomszédságában meglévő vagy - a településrendezési tervekben szereplő - tervezett terület-felhasználási módokat:

A mellékelt útépítési tervben szereplő helyszínrajzon kerül bemutatásra.

A tervezett út szomszédságában kizárólag mezőgazdasági művelésű területek találhatók.

bl) a tevékenység megvalósítása szükségessé teszi-e területrendezési tervek vagy a településrendezési tervek módosítását:

nem teszi szükségessé területrendezési tervek vagy a településrendezési tervek módosítását.

bm) nyilatkozat arról, hogy a tevékenység megkezdését követően sor kerül-e összetartozó tevékenységnek minősülő új tevékenység megvalósítására, és a tevékenység a telepítési helyen vagy a szomszédos ingatlanon folytatott vagy tervezett azonos jellegű más tevékenységgel összeadódva eléri-e a tevékenységre az 1. vagy a 3. számú melléklet szerinti meghatározott küszöbértéket,

nem kerül sor összetartozó tevékenységnek minősülő új tevékenység megvalósítására, és így értelemszerűen a tevékenység a telepítési helyen vagy a szomszédos ingatlanon folytatott vagy tervezett azonos jellegű más tevékenységgel összeadódva nem éri el a tevékenységre az 1. vagy a 3. számú melléklet szerinti meghatározott küszöbértéket.

bn) a vizekbe történő beavatkozással járó tevékenység társadalmi-gazdasági előnyeinek bemutatása, költség-haszon elemzés alapján;

nem vizekbe történő beavatkozással járó tevékenység.

2. c)

c) a számításba vett változatok összefüggése olyan korábbi, különösen terület- vagy településfejlesztési, illetve rendezési tervekkel, infrastruktúra-fejlesztési döntésekkel és természeti erőforrás felhasználási vagy védelmi koncepciókkal, amelyek befolyásolták a telepítési hely és a megvalósítási mód kiválasztását;

Az út évszázadok óta a történelmi borvidéken keresztül erre vezet, más változat nem merült fel.

A beruházás az út biztonságos használatát célozza meg.

2. d)

d) nyomvonalas létesítménynél a tervezett nyomvonal továbbvezetésének és távlati kiépítésének ismertetése, és a továbbvezetés tervezése során figyelembe vett környezeti szempontok, feltárt környezeti hatások összegzése;

Az út továbbvezetése már évszázadok óta megoldott, a jelenlegi környezeti hatások változatlanok maradnak.

2. e)

e) a b) pontban számításba vett változatok környezetterhelése és környezet-igénybevétele (a továbbiakban együtt: hatótényezők) várható mértékének előzetes becslése a tevékenység szakaszaiként [6. § (2) bekezdés] elkülönítve, az esetlegesen környezetterhelést okozó balesetek vagy meghibásodások előfordulási lehetőségeire figyelemmel;

A tervezett beruházás egyetlen változatának környezetterhelése és környezet-igénybevétele a jelenlegi állapotokkal megegyező.

Haváriaként minősíthető a beton erős fizikai aprózódása és árvíz általi lehordódása a főút felé. A lehordódás ereje a főút felé csökken a domb lábánál, a helyi erózióbázis a főút előtt 15 méterre található pocsolya, mely a környék egyetlen vaditató helye is egyben.

Az inert anyag vegyi környezetterhelést nem okoz.

2. f)

f) a tevékenység telepítése, működése, felhagyása során az egyes környezeti elemekre várhatóan gyakorolt hatások előzetes becslése, figyelembe véve a c) pontban leírt befolyásoló tényezőket is, különösen

fa) a hatótényezők milyen jellegű hatásfolyamatokat indíthatnak el, új telepítésnél annak becslése is, hogy a terület állapota és funkciói miként változhatnak meg a telepítés következtében, beleértve az éghajlatváltozást,

fb) a hatásfolyamatok milyen területekre terjedhetnek ki; e területeket térképen is körül kell határolni,

fc) az fb) pont szerinti területről rendelkezésre álló környezeti állapot, területhasználati és demográfiai adatok, valamint a hatásfolyamatok jellegének ismeretében milyen és mennyire jelentős környezeti állapotváltozások (hatások) léphetnek fel,

fd) a védett természeti területet, barlangot, Natura 2000 területet, és a terület természetvédelmi státuszától függetlenül a védett fajokat érintő hatások ismertetése,

A Sátoraljaújhelytől Füziéren és Ongán keresztül a Bodrogszigetig terjedő, összesen 114536,7500 ha-os NATURA 2000 site legszélső, út művelési ágú terület feljavításának hatása a védett természeti értékekre és jelölő fajokra/élőhelyekre nézve infinitesimális.

fe) a tájra (a táj szerkezetére, használatára, jellegére és a tájképre) gyakorolt hatások ismertetése,

A tervezett beruházás megvalósulása esetén a tájszerkezetben változás nem következik be, mert az út már évszázadok óta létezik ezen a nyomvonalon.

A tervezett beruházás megvalósulása esetén a tájhasználatban változás nem következik be, mert az út már évszázadok óta létezik ezen a nyomvonalon.

A tervezett beruházás megvalósulása esetén a táj jellegében változás nem következik be, mert az út már évszázadok óta létezik ezen a nyomvonalon.

A tervezett beruházás megvalósulása esetén a tájképben változás következik be, mert az évszázadok óta használt hagyományos földút helyett egy mesterséges agrárkörnyezetben mesterséges útburkolatot hoznak létre. A dűlő más részein is és a történelmi borvidék nagy területén ez az útburkolási mód már bevett technológia, így nem található olyan indok, ami miatt a kérelem elutasítható lenne, különös tekintettel arra, hogy a tervezett terület egy része már le van betonozva.

ff) az felszíni és felszín alatti víztesteket, valamint a vízgazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerinti, az ivóvízkivételre kijelölt és megkülönböztetett védelem alatt álló területeket érintő hatások a vízgazdálkodási tervben foglaltak figyelembevételével;

Nem releváns.

2. g)

g) az f) pont ff) alpontja alapján azonosított - a vizek állapotromlását okozó - kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése érdekében javasolt intézkedések;

Nem releváns.

2. h)

h) az éghajlatváltozással összefüggésben

ha) a b) pontban számításba vett változatoknak az éghajlatváltozással szembeni érzékenysége vonatkozó elemzése (a továbbiakban: érzékenységelemzés),

hb) a telepítési hely és a feltételezhető hatásterület kitettségének értékelése,

hc) az egyes éghajlati tényezőkre vonatkozóan a lehetséges hatások elemzése,

hd) a hc) pont szerint bemutatott lehetséges hatások vonatkozásában készített kockázatértékelés,

he) a tervezett tevékenységre vonatkozóan az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás bemutatása,

hf) annak bemutatása, hogy a tervezett tevékenység hogyan hat a feltételezhető hatásterület éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességére;

hg) az 1. számú mellékletbe tartozó tevékenységek esetén számszerűen be kell mutatni az egyes üvegházhatású gázok várható éves kibocsátását tonnában kifejezve;

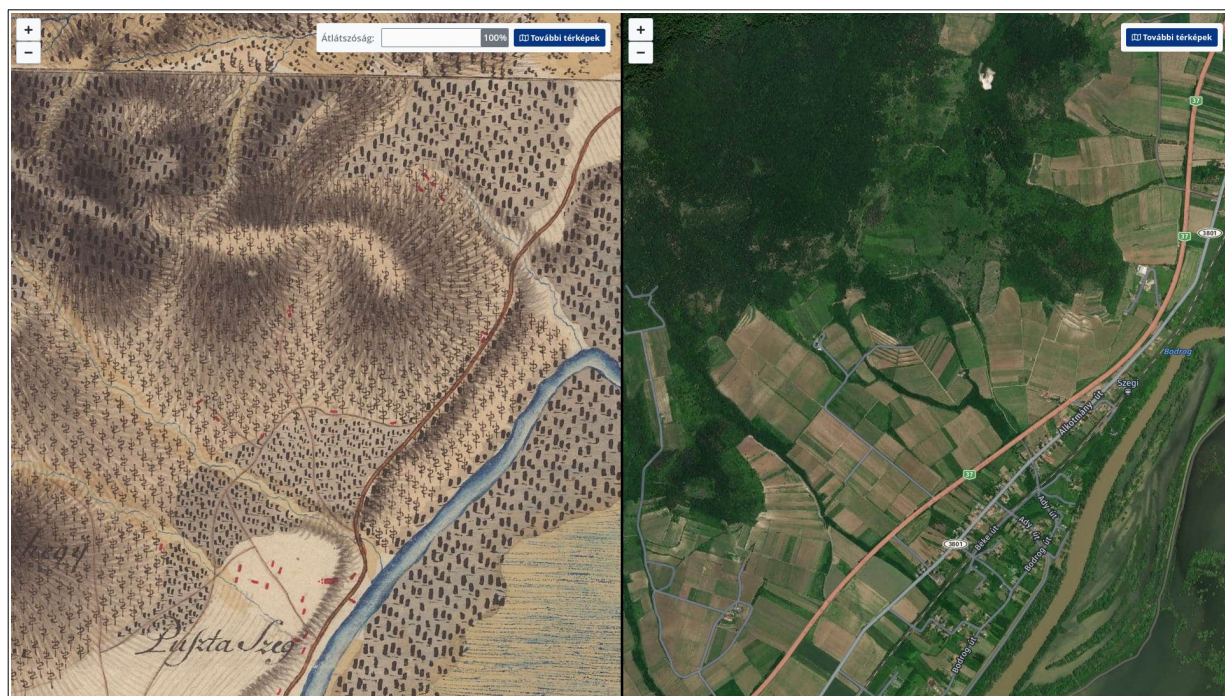
Nem releváns.

2. i)

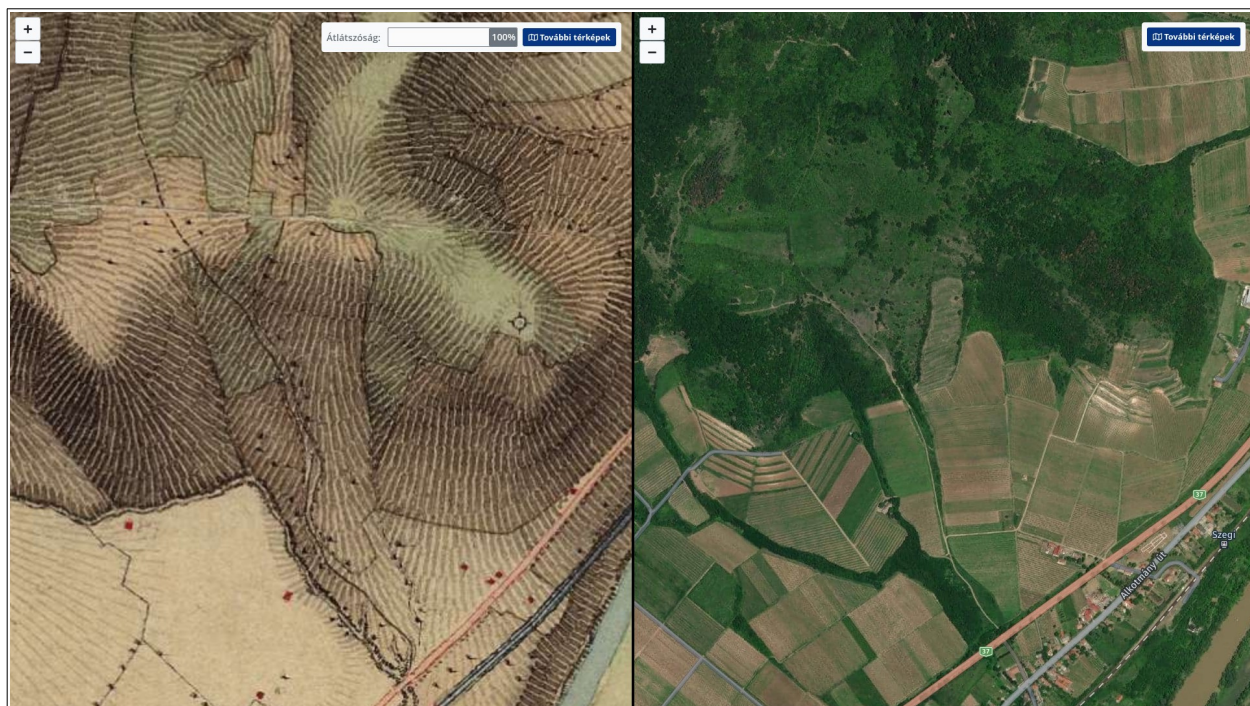
i) a megalapozó információk bemutatása.

Világörökség és tájhasználat

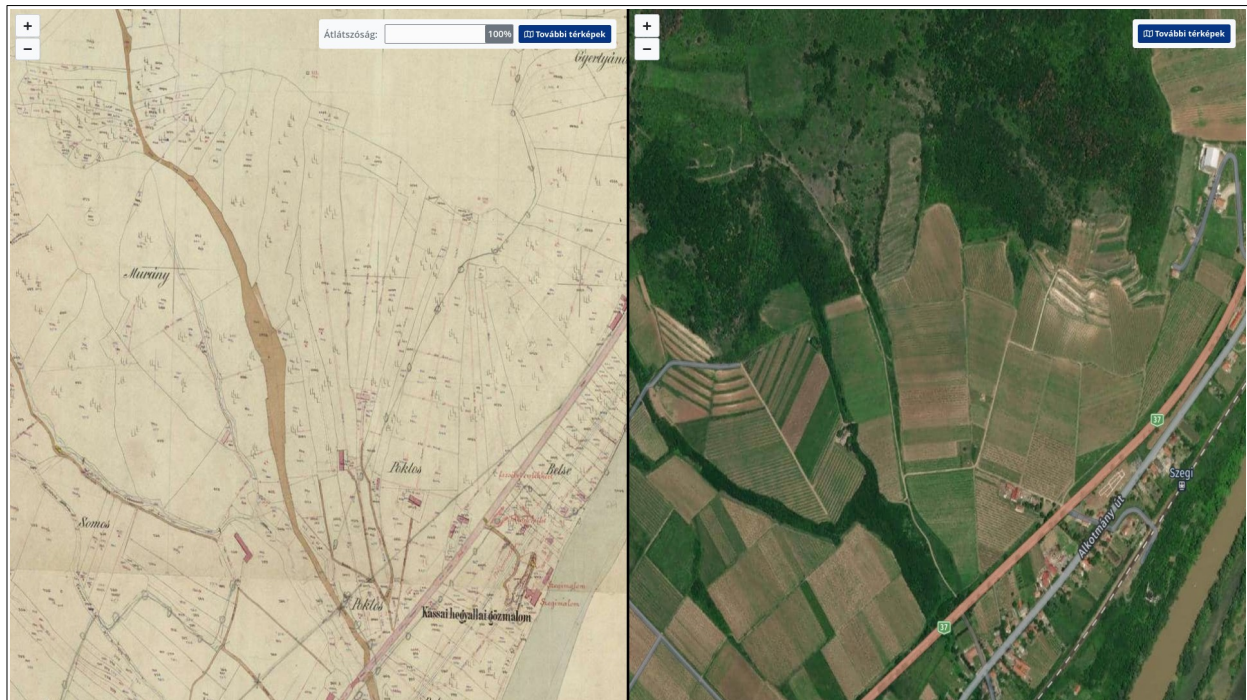
Tokaj-Hegyalja történelmi borvidéke legfőképp a szőlőművelési kultúra miatt a Világörökség része. Amióta térképek készültek, a történelmi borvidéknek ezen a részén a szőlőművelés dominál.

1.sz. kép: Az Első Katonai Felméréskor a környező terület szőlő volt, az utat még nem jelölték.
(<https://maps.arcanum.com>)

2.sz.kép: A Második Katonai Felméréskor a terület szőlő volt, az utat már jelölték.
(<https://maps.arcanum.com>)

3.sz. kép: A XIX. századi kataszteri felméréskor a környező terület szőlő volt, az utat már akkor barna színnel külön jelölték.. (<https://maps.arcanum.com>)

Megállapítható, hogy az út ezen a nyomvonalon több, mint kétszáz éves, keresztül vezet a történelmi borvidéken, és a környező területek élővilága a szőlőművelés felhagyása utáni szekunder szukcesszió eredményeképpen jött létre.

Az itt megtelepedő fajok hozzászoktak a humán tájszerkezethez/tájhasználathoz és a jelen flórához/faunához.

A humán hatásra érzékeny fajok már régen migráltak, vagy eliminálódtak.

4.-5. sz.kép.: Tokaj-Hegyalján az erózió elleni védekezésként az utak betonozása hagyományosan bevett szokás, valamint a tervezett beruházásnak egy része már betonozott jelenleg is.

Világörökség

Az UNESCO 1972-ben elfogadott világörökségi egyezményének célja az emberiség kiemelkedő értékkel bíró kulturális és természeti örökségének megőrzése. Az egyezményhez csatlakozó állam egyebek között kötelezettséget vállal arra, hogy a területén fekvő világörökségi helyszíneket óvja és megőrzi a későbbi generációk számára is.

Az UNESCO Világörökség Bizottsága a Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáját a hozzá benyújtott felterjesztési dokumentáció alapján a 2002. június 24-29. között, Budapesten tartott 26. ülésén 26 COM 23.13 számú határozatával, "Tokaji borvidék kultúrtáj, Magyarország" ("Tokaji Wine Region Cultural Landscape, Hungary") megnevezéssel vette fel a Tokaji borvidék 27 település területét magába foglaló világörökségi területet a világörökség listára.

E megnevezést a Világörökség Bizottság 27 COM 8C.1 számú határozatával 2003-ben megváltoztatta "Tokaj történelmi borvidék kultúrtáj"-ra ("Tokaj Wine Region Historic Cultural Landscape"), amelyet a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény **Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj** megnevezésként honosított.

A világörökségi terület a "magterülete" 9 települést (Bodrogkeresztúr, Bodrogkisfalud, Mád, Mezőzombor, Rátka, Szegi, Tállya, Tarcál, Tokaj), a teljes világörökségi terület (védőövezettel együtt) 6 világörökségi objektumot (Ungvári pincék (Sátoraljaújhely), Rákóczi pince (Sárospatak), Gombos-hegyi pincesor (Herceghút), Kőporosi pincesor (Herceghút), Oremus pincék (Tolcsva), Tolcsvai Bormúzeum pincéi (Tolcsva)) és összesen 27 települést foglal magába, ezt a területet hívják Tokaj-hegyaljának, vagy Hegyaljának.

A világörökségi területen a kiemelkedő egyetemes értékek megőrzése, fenntartása és védelme a Világörökségi Gondnokság feladata. A Tokaj- hegyalja Történelmi Borvidék Kultúrtáj világörökségi terület világörökségi gondnoksági feladatai ellátására a Miniszterelnökséget vezető miniszter a Tokaj Borvidék Fejlődéséért Nonprofit Kft.-t, a Tokaj Borvidék Fejlesztési Tanács munkaszervezetét jelölte ki.

https://hu.wikipedia.org/wiki/Tokaj-hegyaljai_t%C3%B6rt%C3%A9nelmi_borvid%C3%A9k_kult%C3%BArt%C3%A1j

A terület kezelésére jogszabály alapján Kezelési terv került kidolgozásra.

http://www.tbft.hu/wp-content/uploads/2017/03/TOKAJ_KET_1612.pdf

A Világörökségi terület részben Községi jelentőségű NATURA 2000 területet is érint.

A Város-Teampannon Kft. (1053 Budapest, Veres Pálné utca 7.) által 2016-ban készített „Tokaj-Hegyalja Történelmi Borvidék Kultúrtáj Világörökségi helyszínre és védőövezetére vonatkozó világörökségi Kezelési terv alátámasztó munkarész” -ben szerepeltetett, ezzel kapcsolatos Államtitkári levél a kezelési terv 51-54. oldalain megtalálható.

Ennek alapján a tervezett beruházás a Világörökség NATURA 2000 területére vonatkozó államtitkári állásfoglalással nem ellentétes.

A tervezett beruházás a Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj világörökségi kezelési tervéről szóló 485/2016. (XII. 28.) Korm. rendeletben megfogalmazottakkal nem ellentétes.

485/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet

a Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj világörökségi kezelési tervéről

...

2. melléklet a 485/2016. (XII. 28.) Korm. rendelethez

A Tokaj-hegyaljai történelmi borvidék kultúrtáj világörökségi terület világörökségi kezelési terve

...

4. Védelmi célú és kezelést támogató szabályozások

4.1. Világörökségi kezelési módok

...

4.1.1.3. A BOR-VIDÉK programnak a világörökségi terület kezelése szempontjából tekintettel kell lenni az alábbiakra:

...

d) A világörökségi terület fejlesztése körében a szőlőtelepítésre történő javaslatot a Natura 2000 területekkel való összhangot biztosító előzetes hatásvizsgálatokkal és ezek helyszíni felméréseken alapuló megalapozásával kell alátámasztani. A borászok számára bővíteni kell a Natura 2000 hálózattal kapcsolatos tájékoztatást, továbbá Natura 2000-es kompenzációs támogatási formákat kell kidolgozni.

KEZELÉSI TERV

Tokaj-Hegyalja
Történelmi
Borvidék
Kultúrtáj
Világörökségi
helyszínre
és
védőövezetére
vonatkozó
Világörökségi
Kezelési terv

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZ

város-teampannon

Az 2014. április 23-án megtartott egyeztetésen számos olyan kérdés felmerült, amelyet a kezdeményezésemre rendezett 2014. február 25-i egyeztetésen a Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ, a Tokaji Borvidék Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet, a hegyközségek megújításáért és a szőlő-borágazat fejlesztéséért felelős miniszteri biztos, a tokaji borászok képviselői, a minisztérium érintett főosztályai és a területi természetvédelmi szervek részvételével már sikeresen megtárgyaltunk.

A kollégáink viszont arról számoltak be, hogy a tervezői szakaszban nem jutottak el azok az információk, amik az általam tartott egyeztetésen elhangzottak, valamint a Natura 2000 területek szabályozásával kapcsolatos előírásokat is megoszadjuk Önökkel (különös tekintettel a Tokaji térségre). A fentiek összefoglalását most szívesen elküldjük, és kérjük, hogy a világörökségi kezelési tervének készítésében részt vevőkkel ezt szíveskedjenek megismertetni.

I. Általános ismertetés, valamint a természetvédelmi engedélyvezési gyakorlat bemutatása

1. Statisztikák, Natura 2000 területek kijelölése

A Tokaj-hegylajai történelmi borvidék kultúrtáj világörökségi terület részben vagy egészen számos országos jelentőségű vagy helyi jelentőségű védett természeti területtel, illetve ex lege védett természeti területtel van átfedésben, csak néhány a fontosabbak közül: Zempléni Tájvédelmi Körzet (1984.), Tokaj-Bodrogzug Tájvédelmi Körzet (1986.), Abaujkéri Aranyos-völgy Természeti Terület (2007.), Bodrogzugi Várhegy TT (1990.), Erdőbényei fás legelő TT (1990.), Long-erdő TT (1996.), Tállyai Patóc-hegy TT (1987.) stb.). A világörökségi kultúrtájat érinti a Bodrogzug Ramsari terület, melyet 3781ha területen jelöltek ki 1989-ben.

Fentiekből is látható, hogy Tokaj-Hegylajai területének számos része már az 1980-as évek óta természetvédelmi oltalom alatt áll, ettől függetlenül a terület szőlészeti, borászati hasznosítása zavartalanul folyt.

Tokaj-Hegylajai területének egy része 2004 óta az Európai Unió két természetvédelmi irányelvén – a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelvén – alapuló, az Európai Unióban kötelezően megőrzendő közösségi jelentőségű élőhelytípusok, állat- és növényfajok védelmére kijelölt területek hálójába is tartozik. Így Tokaj-Hegylajai két madárvédelmi terület, illetve tíz természetmegőrzési terület részét képezi, mely szőlőműveléssel is érintett.

A Natura 2000 területek kijelölését kizárólag szakmai (ökológiai) szempontok – az irányelvek mellékletén szereplő faj vagy élőhelytípus állomány nagysága,

Videkfejlesztési Minisztérium, 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.
Telefon: (06 1) 795-2474 Fax: (06 1) 795-0052

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

DR. RÁCZ ANDRÁS

környezet- és természetvédelemért felelős helyettes államtitár

Ikütszám: TMF/29 /7/2014.

Ügyintéző: dr. Gáspár Vera,
Dr. Varga Ildikó
Telefonszám: 7952407
E-mail:
vera.gaspar@vm.gov.hu

Fejédy Tamás
világörökségi kezelési terv koordinátor részére
Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ
1014 Budapest, Táncsics Mihály utca 1.

Dr. Bihari Zoltán
igazgató úr részére
Tokaji Borvidék Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet
3915 Tarcsl, Könyves Kálmán utca 54.

Munkácsi Péter
ügyvezető úr részére
Város-teampannon Kft.
1053 Budapest, Veres Pálné utca 7.

Tárgy: Tájékoztítás a Tokaji borvidék Natura 2000 területeire vonatkozó előírásokról

Tisztelt Címzetek!

A Tokaj-hegylajai történelmi borvidék kultúrtáj világörökségi terület kezelési terve kapcsán tartott egyeztetés időpontját sajnos nem tudtuk előre, de biztos vagyok benne, hogy a legközelebbi alkalommal találunk egy olyan időpontot, amely minden fél számára alkalmas, így a témakörrel korábban foglalkozó munkatársak is aktívan részt tudnak venni az ügy előremozdításában.

Videkfejlesztési Minisztérium, 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.
Telefon: (06 1) 795-2474 Fax: (06 1) 795-0052

állomány-sűrűsége, hazai elterjedése, hazai és nemzetközi védelmi helyzete, élőhelyigénye – **figyelembevételével kellett elvégezni.** A kijelölés során a gazdasági, társadalmi és egyéb szempontok figyelembe vétele a közösségi joggal ellentétes, amit az Európai Unió Bíróságának ítélete is megerősített. A Tokaji környéki Natura 2000 területek esetében is azok aktuális természeti állapotai alapján történt meg a Natura 2000 kijelölés, nem az egykori szőlőkataszter volt a vizsgálat alapja, hiszen itt jórészt régén felhagyott szőlőterületekről is lehet szó.

A Natura 2000 hálózatra vonatkozó szabályozás célja a kijelöléskor a területen található természeti értékek megőrzése. E cél érdekében a Natura 2000 területek tulajdonosai a Natura 2000 területekre vonatkozó szabályok betartásából eredő mezőgazdálkodással összefüggő hátrányok kompenzálása tekintetében több szintű, főként EU forráson alapuló támogatási rendszer előnyeit élvezhetik.

A Natura 2000 hálózat fenntartása és megfelelő kezelése kiemelt fontosságú Magyarországon számára mind természetvédelmi, mind egyéb szempontokra figyelemmel. A hálózatra tartozó területek minőségének javítása jó hatással van az ökoturisztikai lehetőségeink kiaknázására, a biztonságos élelmiszertermelés minél szélesebb körben történő megvalósítására, melyek új munkahelyek létrejöttét is eredményezik.

2. A Natura 2000 területek és a szőlőművelés kapcsolata Tokaji Hegyalján

A rendelkezésre álló információk szerint, Tokaji-Hegyalja területén olyan területeket kívánunk a történelmi dűlőkön ismételt szőlőművelésbe vonni, melyeken a gazdálkodással való felhagyás következtében, az évtizedek óta beindult természetes folyamatoknak köszönhetően már az őshonos fajok megjelentek és az élőhelyek természetes vagy természetközeli állapotúvá váltak. A Natura 2000 területek kijelölése túlnyomórészt magában foglalja a Tokaji-hegy és a Hegyalja egykori, 50-100 éve nem művelt szőlőterületeit, amelyek szőlő „termőhelyi kataszterbe sorolt területek”, tehát a minőségi bortermelés potenciális helyszínei.

A XVIII. század végén a Tokaji-hegy és a Hegyalja lejtőit csaknem teljes egészében szőlő kultúra borította, amely az erdőhatárig tartott. Az eltelt bő 200 év alatt alapvetően átalakult a tájhasználat, ami a vegetáció változását is maga után vonta. Ennek fő irányai:

- A szőlő kultúrák kiterjedése kb. harmadára csökkent, közben a természetes súlypontja a hegyoldalakról a hegylábi területekre helyeződött át.
- Erőteljes erdőerdősítés ment végbe, ami egyrészt a felhagyott szőlők spontán beerdősödésének, másrészt telepítésnek köszönhető.
- A felhagyott szőlők helyén dominánsan cserjések, ill. kisebb arányban ezekkel mozaikoló gyeptöltek alakultak ki.

Védőfelügyeleti Minisztérium, 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.
Telefon: (06 1) 795-2474 Fax: (06 1) 795-0052

A 2004-ben bekövetkezett európai uniós csatlakozás is több jelentős változást eredményezett. Mivel a befektetői tőke a nagyobb szőlőbirtokok megerősödését és a minőségi bortermelést segítette, az európai uniós kivágási támogatások, a növekvő minőségi követelmények következtében 2006-tól a kispácellás termesztés folyamatos csökkenése jellemző. Az érintett tokaji és hegyaljai területeken 2008-ban 6078 ha, 2010-ben 6046 ha volt a szőlőterület nagysága. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsának adatszolgáltatása szerint 2013. októberben 5807 hektár szőlő állt művelés alatt a borvidéken, a szőlőkataszterbe sorolt terület 52,7%-a. Fentiek alapján látható, hogy a szőlő művelési területek nagysága évről évre csökken, holott a szőlőkataszterbe sorolt terület kiterjedése jóval nagyobb ennél, és ez a folyamat független a terület természeti adottságaitól és a térség bizonyos részének Natura 2000 területté minősítésétől.

3. Egyes ingatlanok (pl.: szőlőkataszteri területek) Natura 2000 hálózathoz való kivétele

Magyarországnak a madárvédelmi (2009/147/EK) és az élőhelyvédelmi (43/92/EGK) irányelvben előírt rendelkezések alapján a Natura 2000 hálózatra tartozó területeket 2004. május 1. napjára, az Európai Unióhoz való csatlakozásig ki kellett jelölni. Az Európai Bizottság részére 2004-ben megküldésre kerültek a területek térinformatikai fedvényei, adatai. Az adatlapok tartalmazták a területek kiterjedését, térképét is. Az adatlapokat minden év szeptember 30-áig meg kell küldeni az Európai Bizottság részére, amely ellenőrzi, hogy az adatbázis változásai, a bejelentett változtatások „jogszerűek-e”. A Natura 2000 területek kiterjedésében bekövetkezett minden változást csak természetvédelmi szakmai alapokon fogad el az Európai Bizottság, akár madárvédelmi, akár természetmegőrzési területről van szó.

Az élőhelyvédelmi irányelv 9. cikke csak abban az esetben teszi lehetővé egyes Natura 2000 területek hálózathoz való kivonását, ha a „természetes folyamatok” (pl.: klímaváltozás) okozzák a terület kijelölése alapján szolgáló fajok vagy élőhelytípusok eltűnését.

Kivételes esetben előfordulhat, hogy a Natura 2000 területek kijelölése során szakértői hiba történt, mely indokolhatja az adott terület csökkentését, de ez csak akkor lehet indokolt, ha bizonyíthatóan szakmai tévedés történt (elsősorban a területek lehatárolása során), és így olyan földterület/víztest került Natura 2000 hálózatra, amely:

- (1) területnek nincs jelentősége a kijelölés alapján szolgáló fajok és/vagy élőhelytípusok szempontjából,
- (2) terület a Natura 2000 kijelölés óta nem vált olyan faj rendszeres előfordulási területként jelentőséggé, amelyek az eredeti adatlapokon még nem szerepeltek
- (3) terület rész kivétele a Natura 2000 hálózat koherenciáját nem sérti (pl. nem pufferterület vagy egy jövőbeli rehabilitációs terület).

Védőfelügyeleti Minisztérium, 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.
Telefon: (06 1) 795-2474 Fax: (06 1) 795-0052

A fenti szempontok figyelembe vételével, egyes területek Natura 2000 hálózatról való kivétele ügyében az Európai Bizottság dönt.

A Natura 2000 hálózatról való törles esetén minden esetben figyelemmel kell lenni arra, hogy a területen visszaminősítése ne álljon ellentétben az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkben megfogalmazott védelmi intézkedésekkel. Amennyiben a Bizottság nem tartja megalapozottnak a visszaminősítést akár kötelezettségességi eljárást is indíthat.

Fentiek alapján látható, hogy a szőlőkataszterbe tartozó területek nem felelnek meg azoknak a kritériumoknak, amelyek alapján a Natura 2000 hálózatról kivethetők lennének.

4. A Natura 2000 hálózat hazai kijelölésének lezárása

Az Európai Bizottság 2011. október 5-én tartott második pannoni biogeográfiai szemináriumát követően a Bizottság hivatalosan is megállapította, hogy Magyarország esetében mind az élőhelytípusok, mind a fajok tekintetében megfelelő a kijelölés, nincs szükség további Natura 2000 területek kijelölésére. Fentiek alapján hazánkban új Natura 2000 terület kijelölésére, a Natura 2000 terület határainak módosítására csak a hálózatról érintő, kiemelt jelentőségű nagyberuházás esetén (pl. Audi beruházás), valamint kötelezettségességi eljárásból fakadó kompenzációs intézkedés következtében kerülhet sor.

5. Natura 2000 hatásvizsgálás

Az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke, illetve az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 10/A. §-a alapján a Natura 2000 területeken végzendő tevékenységek szabályozásában főszabály az, hogy minden olyan tevékenység szabadon végezhető, amely összeegyeztethető a Natura 2000 terület kijelölésének céljával, és nem gyakorol kedvezőtlen hatást a terület kijelölése alapján szolgáló fajokra és élőhelytípusokra. A hatályos szabályozás szerint tehát egyetlen egy tevékenység tilalmát sem mondják ki a Natura 2000 területekre vonatkozó rendelkezések. Az engedélyezés egyedi feltétele a Natura 2000 területre gyakorolt hatások vizsgálatának (Natura 2000 hatásvizsgálás) elvégzése.

A Natura 2000 területekre gyakorolt hatások vizsgálatának kötelezettségét az élőhelyvédelmi irányelv 6. cikke írja elő, és az Európai Bizottság nagyon szigorúan ellenőrzi annak tagállami megvalósítását mind jogszabályi, mind gyakorlati megvalósítási szinten, vagy az esetleges, az Európai Bizottsághoz eljuttatott panaszok alapján.

Védékfejlesztési Minisztérium, 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.
Telefon: (06 1) 795-2474 Fax: (06 1) 795-0052

A fenti jogszabályok alapján a szőlőültetvények telepítése esetén is minden esetben meg kell vizsgálni, hogy nem jár-e a Natura 2000 terület kijelölése alapjául szolgáló fajokra kedvezőtlen hatással, vagy nem ellentétes a céljával. Az Európai Bizottság által indítandó kötelezettségességi eljárások megelőzése érdekében a szőlőterületeken a Natura 2000 hatásvizsgálási eljárás elvégzése alól nem látunk kivételezési lehetőséget.

A Tokaj-Hegyalja területét érintő szőlőültetvény-telepítések esetében, az eljárások egyszerűsítésére megoldási javaslatként felmerülhet a Natura 2000 hatásvizsgálás „egy csomagban” történő elvégzése, így elkerülhetővé válik, hogy egy gazdálkodónak külön-külön dokumentációt kelljen készítenie minden egyes önálló eljárásban. Az „egy csomagban” végzett Natura 2000 hatásvizsgálási eljárás lefolytatása egyszerűbb, olcsóbb, gyorsabb lesz.

Az egyes Natura 2000 területek szőlőművelésbe vonásának engedélyezése során a Natura 2000 hatásvizsgálási eljárás eredményeként születhet konkrét hatósági döntés arról, hogy az adott területen tervezett tevékenység összeegyeztethető-e a Natura 2000 területre vonatkozó előírásokkal, célokkal, illetve összeegyeztethetőség esetén a tevékenység milyen természetvédelmi feltételekkel valósulhat meg. Az egész térségre kiterjedő Natura 2000 hatásvizsgálási eljárással fel lehetne mérni, hogy egyes területeken a szőlőművelés visszaállítása milyen hatásokat okoz, nem kellene minden esetben egyedi vizsgálatokat végezni.

6. Természetvédelmi engedélyezési gyakorlat bemutatása

A Tokaj-Hegyalja térségben már évek óta átfogó cél a minőségi borászat, illetve a minőségi bortermelés kialakítása. Ennek érdekében a jelenlegi 5807 hektár szőlőművelés alatt álló területet 8000 hektárra kívánják kiterjeszteni. A célkitűzés azonban úgy tűnik, hogy nem tükrözi a helyben élők igényeit, mert az elmúlt években igen kis számú engedélykérelem érkezett be a Tokaj-Hegyalja Borvidék településeiről a természetvédelmi területi szervekhez szőlőtelepítés vagy ahhoz kapcsolódó gyepfeltérési, illetve művelési ág váltás engedélyezése céljából.

A területi természetvédelmi szervek adatai szerint az elmúlt években (2009-2013.) összesen hét esetben kérelmeztek védett természeti vagy Natura 2000 területen gyepfeltérési, művelési ág váltást szőlő telepítése érdekében. A kérelmeket a természetvédelmi, illetve a Natura 2000 területek célkitűzéseinek a megfelelése szempontjából megvizsgálták. Ahol a gyepfeltérésnek, szőlőtelepítésnek természetvédelmi akadály nem volt, ott előírásokkal a hatóság engedélyezte (6 db. hozzájárulás). A hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően 1 esetben kellett a természetvédelmi hatóságnak elutasító határozatot kiadni, mert a tervezett gyepfeltérési, művelési ág váltás a Tokaj-Bodrogszigeti Nemzeti Park területén, a természetvédelmi védett természeti területen és egyben Natura 2000 területen található,

Védékfejlesztési Minisztérium, 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.
Telefon: (06 1) 795-2474 Fax: (06 1) 795-0052

3. A telepítésre tervezett szőlőterületeknek akár az egészére egy komplett, részletes Natura 2000 hatásvizsgálás elvégzése szükséges, függetlenül a szakértői team, költségvetési minőség (pl. a Tokaji Borvidék Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet) stb. által, esetlegesen állami forrás biztosításával.
4. A Natura 2000 hatásvizsgálási dokumentáció benyújtása a természetvédelmi hatósághoz, ami jelen esetben egy hatóságot, az észak-magyarországi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőséget jelenti.
5. A természetvédelmi hatóság vizsgálata a Natura 2000 hatásvizsgálási dokumentáció alapján (szükség szerint a nemzeti park igazgatóság bevonásával).
6. A Natura 2000 hatásvizsgálás eredményei alapján a konkrét szőlőtelepítésre vonatkozó engedélyezési eljárás alá vonható területek kijelölése, annak meghatározásával, hogy hol kizárt és hol elképzelhető a telepítés.
7. A szőlőtelepítésre vonatkozó engedélyezési eljárás alá vonható területek tulajdonosai egyidejűleg kérelmezik a gyepfeltérést, szőlőtelepítést, de már nem kell önálló Natura hatásvizsgálási eljárást készíteniük.
8. Az egyes gazdálkodóknak a konkrét természetvédelmi engedélyek kiadása.

Reméljük, a fenti összeállítás nagyban segíti a világörökségi kezelési terv létrehozását és minden lényeges információ rendelkezésre áll a terv véglegesítéséhez.

Budapest, 2014. április hó „Sg.”

Üdvözléssel:

Dr. Rácz András

Videókezelési Minisztérium, 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.
Telefon: (06 1) 795-2474 Fax: (06 1) 795-0052

hazai, illetve európai uniós jogszabályi védelemben részesülő növény- és állatfajok jelentős mértékű zavarásával, élő-, táplálkozó-, szaporodó helyük eltűnésével járt volna, amely a természetvédelmi célokkal összeegyeztethetetlen. Az elsőfokú természetvédelmi hatóság elutasító döntését a másodfokú hatóság, majd a bíróság is megerősítette, tehát az egyetlen elutasításról szóló konkrét ügyben a hatóság döntése megalapozott volt.

Az engedélyezett hat darab és az elutasított egy darab gyepfeltérési kérelem számából is látszik, hogy a Natura 2000 területek kijelölése, illetve az azokra vonatkozó szabályozás a térség fejlődésének nem akadályozza.

A környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség az elmúlt években (2010-2013) összesen 40 db szőlészettel, borászattal kapcsolatos építési engedélyezési eljáráshoz kapcsolódó állásfoglalást adott ki, amelyből egy esetben a tervezett szőlészeti és borászati üzem kialakításához a szakhatósági hozzájárulását a természetvédelmi okokból nem adta meg. Az érintett ingatlan sem védett természeti, sem Natura 2000 területet nem érintett. A 40 db szakhatósági állásfoglalásból 16 db érintett Natura 2000 területet, melyből 10 esetben már meglévő telephelyre, 6 esetben pedig új telephelyre vonatkozóan adta meg a természetvédelmi hatóság a borászathoz, szőlészethez kapcsolódó létesítmény építéséhez, létesítéséhez a szakhatósági hozzájárulást. Tehát a 40 db engedélykérelemből 39 db-hoz hozzájárult a felügyelőség, csak egyet utasított el a természetvédelmi okokból.

2012-2013. években új telephelyen történő borászati, szőlészeti létesítmény kialakításával kapcsolatos építési engedélyezési eljárásban a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőséghez szakhatósági megkeresés nem érkezett.

A fentiekből látható, hogy a térségből a természetvédelmi hatósághoz érkezett borászathoz, szőlészethez kapcsolódó létesítmény építési engedélyezési eljárásában a Natura 2000 területek érintettsége miatt nem került sor elutasító szakhatósági állásfoglalás kiadására.

II. A 2014. február 25-i egyeztetés főbb megállapításai

Fentiek alapján, az egyeztetésen az alábbi menetrendben állapodtak meg a résztvevők:

1. Az összes szőlőtelepítési igény, illetve a potenciális igények összegyűjtése (akár helyrajzi számon, akár dűlők szerint, de pontosan behatárolható módon, lehetőleg térinformatikai fedvénnyel). Hegyközségi, vízgyűjtő területi stb. szinten javasolt összefogni az igényeket, ahogyan a gazdálkodóknak egyeztetve.
2. A telepítésre tervezett területek és a Natura 2000 területek térképi vagy helyrajzi számon összevetése. Ebben segíthet a nemzeti park igazgatóság (ha megvan a telepítésre tervezett szőlők térképe), és már iránymutatást is adhat a tervezéshez a Natura 2000 jelölő értékek előfordulásának megadásával.

Videókezelési Minisztérium, 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.
Telefon: (06 1) 795-2474 Fax: (06 1) 795-0052

A tervezési terület NATURA 2000 érintettsége

14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet

az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről

...

1. melléklet a 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelethez

KÜLÖNLEGES MADÁRVÉDELMI TERÜLETEK

1. AZ AGGTELEKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN TALÁLHATÓ KÜLÖNLEGES MADÁRVÉDELMI TERÜLETEK

...

1.4. Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN10007)

...

1.4.81. Szegi

08/1, 08/2, 08/3, 08/4, 08/5, 08/6, 08/7, 08/8, 08/9, 08/10, 08/11, 08/12, 08/13, 08/14, 08/15, 08/16, 08/17, 08/18, 08/19, 08/20, 08/21, 08/22, 08/23, 08/24, 08/25, 08/26, 08/28, 08/29, 08/30, 08/31, 08/32, 08/33, 08/34, 08/35, 08/38, 08/39, 08/40, 08/42, 08/43, 08/44, 08/48, 08/49, 08/50, 08/51, 08/52, 08/53, 08/54, 08/55, 08/56, 08/58, 08/59, 08/60, 08/61, 08/62, 08/63, 08/64, 08/65, 08/66, 08/67, 08/68, 08/69, 08/70, 08/71, 08/72, 08/73, 08/74, 08/75, 08/76, 08/77, 08/78, 08/79, 08/80, 08/81, 08/82, 08/83, 08/84, 09, 010/2, 010/3, 010/4, 010/5, 010/6, 010/7, 010/8, 010/9, 010/10, 010/11, 010/12, 010/13, 010/14, 010/15, 010/16, 010/17, 010/18, 010/19, 010/20, 010/21, 010/22, 010/23, 010/24, 010/25, 010/26, 010/27, 010/28, 010/29, 010/30, 010/31, 010/32, 010/33, 010/34, 010/35, 010/36, 010/37, 010/38, 010/39, 010/40, 010/41, 010/42, 010/43, 010/44, 010/45, 010/46, 010/47, 010/48, 010/49, 010/50, 010/51, 010/52, 010/53, 010/54, 010/55, 010/56, 010/57, 010/58, 010/59, 010/60, 010/61, 010/62, 010/63, 010/64, 010/65, 010/66, 010/67, 010/68, 010/69, 010/70, 010/71, 010/72, 010/73, 010/74, 010/75, 010/76, 010/77, 010/78, 010/79, 010/80, 010/81, 010/82, 011/1, 011/2, 011/3, 013/1, 013/2, 014/1, 014/2, 015/2, 015/3, 015/4, 016, 017, 018, 019/1, 019/2, 020, 021/2, 021/3, 021/4, 021/5, 022, 023/1, 023/2, 023/3, 023/4, 023/5, 023/6, 023/7, 023/8, 024, 025/3, 025/4, 025/5, 025/6, 025/7, 025/8, 025/9, 025/10, 025/11, 025/12, 025/13, 025/14, 025/15, 025/16, 025/17, 025/18, 025/20, 025/21, 025/22, 025/23, 025/24, 025/25, 025/26, 025/27, 025/28, 025/29, 025/30, 025/31, 025/32, 025/33, 025/34, 025/35, 025/36, 025/37, 025/38, 025/40, 025/41, 025/42, 025/43, 026/3, 026/4, 026/7, 026/8, 026/9, 026/10, 026/11, 026/12, 026/13, 026/14, 026/15, 026/16, 026/17, 026/18, 026/19, 026/20, 026/21, 026/22, 026/23, 026/24, 026/26, 026/27, 026/28, 027, 028/1, 028/2, 028/3, 028/4, 028/5, 029/1, 029/2, 030/1, 031/6, 031/7, 031/8, 031/9, 031/10, 031/11, 031/12, 031/13, 031/14, 031/16, 031/17, 031/21, 031/22, 031/23, 031/24, 031/25, 031/26, 031/27, 031/28, 031/29, 031/30, 031/31, 031/32, 031/33, 031/36, 031/37, 031/38, 031/39, 031/40, 031/41, 031/42, 031/43, 031/44, 031/45, 031/46, 031/47, 031/48, 031/49, 031/50, ...

Megállapítható a terület NATURA 2000 érintettsége.

A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel (HUBN 10007) site-ra vonatkozó védelmi intézkedések a Szabványos adatlap (= Standard Data Form) alapján.

Általános célkitűzések:

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot és a kedvező természetvédelmi állapottal összhangban lévő gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok: A terület fő célkitűzései: A területen található fekete gólya (*Ciconia nigra*), darázsölyv (*Pernis apivorus*), kígyászölyv (*Circetus gallicus*), békászó sas (*Aquila pomarina*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), szirti sas (*Aquila chrysaetos*), haris (*Crex crex*), uráli bagoly (*Strix uralensis*), hamvas küllő (*Picus canus*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) és közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*) állományok megőrzése, illetve növelése.

További célok és végrehajtandó intézkedések:

- Az erdőtervezés során a jelölő fajok állományának megőrzése érdekében a terület erdeiben a természetközeli állapotú élőhelyfoltok megőrzését, az egyes területek erdőgazdálkodás alóli mentesítését, illetve a folyamatos erdőborítást biztosító, elegyes-vegyeskorú-mozaikos állományszerkezetet eredményező erdőkezelés felé történő elmozdulást kell biztosítani.
- Őshonos fafajú, természetszerű állományokban csak természetes felújítás (felújítóvágás, szálalóvágás, szálalás) tervezhető. Idegenhonos fafajokkal elegyes erdőkben ugyancsak a természetes felújítások valamelyikét kell alkalmazni.
- A nevelővágást (tisztítást, gyérítést), készletgondozó használatot, felújítóvágást, bontóvágást, szálalóvágást és szálalást az őshonos lombos elegyfajok kíméletével (az idegenhonos fafajok rovására), az állományokon belül meglevő változatosság megőrzésével és bővítésével kell tervezni. Az idősebb, böhönc-jellegű faegyedek (hagyásfák, famatuzsálemek) és az odúlakó madarak számára kiemelt fontosságú odvas fák minden esetben visszahagyandók.
- Növedékfokozó gyérítések, készletgondozó használatok, felújítóvágás, bontóvágás, szálalóvágás és szálalás tervezése esetén (őshonos lombos fafajokból) lábon álló és fekvő holtfa egy része mindenhol visszahagyandó a fehérhátú fakopáncs állományok megőrzése érdekében.
- Tarvágásos véghasználat csak idegenhonos fafajú erdőrészekben, vagy állományrészekben, maximum 3 ha kiterjedésben tervezhető. Az idegenhonos fafaj letermelése után mesterséges erdősítésre csak a potenciális erdőtársulás fő- és elegyfajjai tervezhetők, illetve használhatók.
- A haris (*Crex crex*) költését biztosító gyepterületek kiterjedésének növelése, hariskímélő kaszálási technikák alkalmazása.
- A térségre jellemző gyepterületek természetközeli állapotának fenntartása a megfelelő gyephasznosítás és kezelés biztosításával.
- A területen előforduló időszakos vízállásokat meg kell tartani.
- Törekedni kell a fák, facsoportok kíméletére a ragadozó madarak fészkelésének elősegítése érdekében.
- A mezőgazdasági földhasználatra visszavezethető, a táplálékláncon keresztül ható vegyi terhelés kockázatának mérséklése, illetve megszüntetése.
- Kavicsátonyok, kavicspadok megőrzése a Hernád folyón.
- A területen lévő közép feszültségű vezetékek és oszlopok madárvédelmi eszközökkel történő felszerelése.
- A prioritás fajok esetében a fészkelőhelyek háborítatlanságát biztosítani kell a költési időszakban.
- Minden prioritás faj esetében monitorozással nyomon kell követni az állományok változását.

Megállapítható, hogy az út építése nem ellentétes a HUBN10007 site védelmi célkitűzéseivel.

Megállapítható, hogy a beruházás az itt nem szerepeltetett Szabványos Adatlapban található fajok egyikére sincs hatással.

Nemzeti Ökológiai Hálózat

A tervezett terület a Nemzeti Ökológiai Hálózat részén kerül kialakításra.

9. sz. kép: A piros vonal a Nemzeti Ökológiai Hálózat magterületét jelöli, a sárga vonal a Nemzeti Ökológiai Hálózat puffer területét jelöli.

Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

2018. évi CXXXIX. törvény

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

...

V. FEJEZET

AZ ORSZÁGOS ÖVEZETEK

13. Ökológiai hálózat magterületének övezete

25. § (1) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

...

(4) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

...

15. Ökológiai hálózat pufferterületének övezete

27. § (1) Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete, ökológiai folyosója és pufferterülete övezetek természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

...

Megállapítható, hogy a tervezett beruházás a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvénynek megfelel, azzal nem ellentétes, biztosított az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat pufferterület természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

A site kezelési terve még nem készült el, így nemzeti parki döntés, hogy a magterületen keresztül vivő rész megvalósítható-e, vagy mely korlátozások mellett lehetséges.

Természeti felmérés

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság adatkérésre átadott listája.

Fajnév	Magyar_ név
<i>Dianthus collinus</i> Waldst. et Kit.	Magyar szegfű
<i>Lacerta viridis</i> Laurenti.	Zöld gyík
<i>Lanius collurio</i> L.	Tövisszűrő gébics

A terület felmérésére 2021.11.14 -én került sor.

A területen a bejáráskor fellelt növények listája.

Fajnév	Magyar_ név
<i>Acer campestre</i> L.	Mezei juhar
<i>Achillea collina</i> Becker ex Rchb.	Mezei cickafark
<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	Közönséges párlófű
<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	Szőrös disznóparéj
<i>Aristolochia clematitis</i> L.	Közönséges farkasalma
<i>Artemisia vulgaris</i> L.	Fekete üröm
<i>Asparagus officinalis</i> L.	Közönséges spárga
<i>Aster linosyris</i> (L.) Bernh.	Aranyfűrt
<i>Atriplex tatarica</i> L.	Tatár laboda
<i>Berberis vulgaris</i> L.	Sóskaborbolya
<i>Bothriochloa ischaemum</i> (L.) Keng	Szürke fenyérfű
<i>Bromus inermis</i> Leyss.	Árva rozsok
<i>Buglossoides purpureoacerulea</i> (L.) I.M. Johnston	Erdei gyöngyköles
<i>Calamagrostis epigeios</i> (L.) Roth	Siska nádtippán
<i>Carex praecox</i> Schreb.	Korai sás
<i>Carlina vulgaris</i> L.	Közönséges bábakalács
<i>Centaurea jacea</i> L.	Mezei imola
<i>Chelidonium majus</i> L.	Vérehulló fecskefű
<i>Cichorium intybus</i> L.	Mezei katángkóró
<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.	Mezei aszat
<i>Conium maculatum</i> L.	Foltos bürök
<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronquist	Kanadai betyárkóró
<i>Cornus sanguinea</i> L. subsp. <i>sanguinea</i>	veresgyűrű som
<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	Egybibés galagonya
<i>Dactylis glomerata</i> L.	Csomós ebír
<i>Daucus carota</i> L. subsp. <i>carota</i>	Vadmurok
<i>Dianthus pontederæ</i> Kern.	Magyar szegfű
<i>Dipsacus laciniatus</i> L.	Héjakút-márcsonya
<i>Echinocystis lobata</i> (Michx.) Torr. et A. Gray	Süntök
<i>Echinops sphaerocephalus</i> L.	Fehér számárkenyér
<i>Echium vulgare</i> L.	Terjőke kígyószisz
<i>Elymus repens</i> (L.) Gould	Közönséges tarackbúza
<i>Eragrostis</i> sp.	Tőtippán faj
<i>Erigeron annuus</i> (L.) Pers.	Egynyári seprence
<i>Eryngium campestre</i> L.	Mezei iringó
<i>Euonymus europaeus</i> L.	Csíkos kecskerágó
<i>Euphorbia cyparissias</i> L.	Farkaskutyatej
<i>Falcaria vulgaris</i> Bernh.	Közönséges sarlófű
<i>Festuca rupicola</i> Heuff.	Barázdált csenkesz
<i>Fragaria vesca</i> L.	Erdei szamóca
<i>Galium verum</i> L.	Tejoltó galaj

<i>Geum urbanum</i> L.	Erdei gyömbérgyökér
<i>Gypsophila muralis</i> L.	Mezei fátyolvirág
<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult.	Mezei varfű
<i>Lamium maculatum</i> L.	Foltos árvacsalán
<i>Lamium purpureum</i> L.	Piros árvacsalán
<i>Ligustrum vulgare</i> L.	Vesszős fagyal
<i>Lolium perenne</i> L.	Angolperje
<i>Malva neglecta</i> Wallr.	Papsajt mályva
<i>Peucedanum cervaria</i> (L.) Lapeyr.	Szarvas kocsord
<i>Picris hieracioides</i> L.	Közönséges keserűgyökér
<i>Polygonum aviculare</i> L.	Madár-porcsinkeserűfű
<i>Populus alba</i> L.	Fehér nyár
<i>Prunus spinosa</i> L.	Kökény
<i>Quercus pubescens</i> L.	Molyhos tölgy
<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	Fehér akác
<i>Rosa canina</i> L.	Gyepű rózsza
<i>Rubus fruticosus</i> agg.	Földi szeder
<i>Rumex patientia</i> L.	Paréj lórom
<i>Sambucus ebulus</i> L.	Földi bodza
<i>Sedum acre</i> L.	Borsos varjúháj
<i>Setaria pumila</i> (Poir.) Schult.	Fakó muhar
<i>Silene alba</i> (Mill.) E.H.L. Krause	Fehér mécsvirág
<i>Silene vulgaris</i> (Moench) Garcke	Hólyagos habszegfű
<i>Solidago virgaurea</i> L.	Közönséges aranyvessző
<i>Sonchus arvensis</i> L.	Mezei csorbóka
<i>Tanacetum vulgare</i> L.	Gilisztaűző varádics
<i>Thymus</i> sp.	Kakukkfű faj
<i>Torilis japonica</i> (Houtt.) DC.	Bojtorjános tüskemag
<i>Trifolium arvense</i> L.	Tarlóhere
<i>Tripleurospermum perforatum</i> (Mérat) M. Láinz	Kaporlevelű ebszékfű
<i>Urtica dioica</i> L.	Nagy csalán
<i>Viburnum lantana</i> L.	Ostorménbangita
<i>Vicia pisiformis</i> L.	Borsóka bükköny
<i>Viola</i> sp.	Ibolya faj

A területen a bejárásakor fellelt állatok listája.

Fajnév	Magyar_ név
<i>Buteo buteo</i> L.	Egerészölyv
<i>Corvus corax</i> L.	Holló
<i>Passer domesticus</i> L.	Házi veréb (11 egyed)

A hiányos zoológiai adatok miatt 2022. január 15-én újabb bejárásra került sor.

Fajnév	Magyar_ név
<i>Buteo buteo</i> L.	Egerészölyv
<i>Carduelis carduelis</i> L.	Tengelic (6 egyed)
<i>Garrulus glandarius</i> L.	Szajkó (3 egyed)
<i>Pica pica</i> L.	Szarka
<i>Pyrrhula pyrrhula</i> L.	Süvöltő (11 egyed)

Megállapítható, hogy a téli időszakban a területen csak infifferens fajok lelhetők fel.

